

ПОТРЕБИТЕЛИ

Хранене

Дигитални
финанси

Электронные Стоки

Компьютри

Тест на 15 вида смартфони

Тест на 15 вида четци на електронни книги

9781771312783

9 771312 783004 >

Съдържание

Актуално 3-4

Да спестим енергия 5

Как да контролираме храненето си? 6

Афродизиази 7

Как да спестите? 8

Защо не ни стигат парите? 9

Умни мрежи и електромери 10-11

Безопасни забавления 12

Електроника втора употреба 21

стр. 17-20

Сравнителен тест на смартфони

Обикновени телефони ли са смартфоните? Спокойно можем да ги наречем джобни компютри с вграден телефон, вместо телефони с екстри.

стр. 13-16

Сравнителен тест на четци за електронни книги

Да се четат цифрови книги на електронен четец е много по-приятно и удобно, отколкото на компютърен монитор, а батерията издържа седмици. За какво да внимавате при избора?

Нетбук 22-23

Енергийно ефективен ли е автомобилът ви? 24

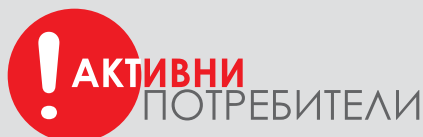
Растение на безсмъртието 25

Показател на по-важните теми в списанието 26

Опасни стоки 27

Списание "Активни потребители!" не публикува търговски реклами. Издържа се само от вашата подкрепа. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта ни от интересите на търговците!

Списание "Активни потребители!" публикува уникални, експертни и независими изследвания, които ви пестят време и пари. Без вашата помощ то няма да може да съществува! Можете да ни подпомогнете като се абонирате за Списание "Активни потребители!"

Списание "Активни потребители!" е списанието, което ви помага:

- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми

Издание на
Българска национална
асоциация Активни потребители

Изпълнителен директор
Богомил Николов

Редакционен екип
Светослава Банчева
Богомил Николов
Инес Субашка
Радослав Мирчев
Николай Златев

Разпространение
Венета Пейчева

Печат
Алианс Принт

ISSN 1314-0353

За абонамент
www.aktivnipotrebiteli.bg/abonament/

Банкова сметка
IBAN: BG67 FINV 9150 1000 0652 34
BIC: FINVBGSF
Първа Инвестиционна Банка АД,

За контакт
София 1000
ул. "Врабча" № 26
тел. 02/989 01 06
факс. 02/989 01 07
bnap@bnap.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

По-ниски сметки за ток

Всяко домакинство може да спестява около 100 евро годишно, ако премине към най-евтината тарифа

Потребителите в ЕС могат да спестят около 13 млрд. евро общо, ако преминат към най-евтината тарифа за електроенергия, която могат да намерят на либерализирания европейски пазар. Това показва проучване на Европейската комисия за пазара на електроенергия на дребно, проведено на принципа „Таен клиент“. В над 6 от 10 случая (62%) участниците в проучването са успели да намерят по-евтина тарифа от тази, която са ползвали до този момент. Изследването показва, че европейците не се възползват пълноценно от възможностите за спестяване, които им дава либерализацията на пазара и съответно правото на избор на доставчик на електроенергия. Информираността на хората е ниска - само един от трима (32%) граждани на ЕС сравнява оферти, а почти половината анкетирани (47%) не знаят колко електроенергия консумират в дома си. Всяко домакинство може да спестява средно около 100 евро годишно, ако мине към най-евтината тарифа за електроенергия, която се предлага на пазара, показва още проучването. Други факти:

- Само 10% от потребителите в седем държави от ЕС са сменили доставчика си на електроенергия след либерализацията на пазара.
- 41% от потребителите не знаят, че има по-евтина тарифа за ток от тази, която ползват.
- Само 28% от потребителите в ЕС са доволни от начина, по който жалбата им, свързана с доставка на електроенергия, е била обработена.

Жените ще стават мениджъри с регламент на ЕС

Европарламентът иска повече дами в ръководствата на предприятия

През 2015 г. жените трябва да заемат 30% от топ мениджмънт позициите в големите компании, котирувани на борсата, като до 2020 г. този дял трябва да достигне 40%. Ако доброволните мерки не дадат резултат за увеличаването на броя на жените, участващи в процеса на вземане на решения, трябва да влезе в сила европейско законодателство. Към момента жените, заемащи поста директор в големите европейски публични компании, са 10%, а тези, заемащи позицията главен изпълнителен директор - едва 3%. Членовете на Европейския парламент призовават Европейската комисия да изготви до 2012 г. „предложение за законодателство, включително квоти, за повишаване на дела на жените в ръководните органи на предприятията на 30% до 2015 г. и на 40% до 2020 г.“, ако предприятията не успеят да постигнат чрез доброволни мерки поставените цели. Давайки Норвегия за пример, депутатите приветстват инициативата на Франция, Нидерландия и Испания за определяне на минимален дял

Европа призна помирителните комисии за ADR

При спор с търговец може да използвате и индивидуален медиатор

Европейската комисия (ЕК) нотифицира помирителните комисии, създадени въз основа на Закона за защита на потребителите, и Помирителната комисия за платежни спорове, създадена със Закона за платежните услуги и платежните системи. Комисиите са включени в общоевропейска база данни като органи за извънсъдебно разрешаване на потребителски спорове (т.нар. ADR – Alternative dispute resolution). Те могат да ви съдействат при проблеми, свързани с гаранции и рекламации на стоки и услуги, при съмнение за неравноправни клаузи в договори, нелоялни търговски прак-

ADR.eu

тики и др. Помирителната комисия за платежни спорове разрешава жалби на потребители, свързани с банки и други фирми за парични преводи и услуги. С допълненията в Закона за защита на потребителите от март 2011г. вече има и друг способ за извънсъдебно разрешаване на спорове – чрез индивидуален медиатор. Това е трето квалифицирано независимо лице – служител на Комисията за защита на потребителите, което съдейства на потребители и търговци да намерят решение на възникнал спор. Успешната медиация дава възможност спорът да бъде трайно разрешен и спестява много време и разходи.

за представителството на жените в ръководните органи на компаниите. Според проучвания, извършени от Европейската комисия, компаниите с по-голямо представителство на жени демонстрират по-добри търговски и финансови резултати. За да насърчат нарастването на броя на жените, заемащи постове в мениджмънта на предприятията, Комисията и държавите членки трябва да прилагат нови политики, като например специфични и продължаващи обучения, както и други мерки за професионална подкрепа като наставничество и професионални мрежи.

Нови правила за етикетите на храни

По-голям шрифт върху опаковките и без подвеждане на потребителя

Етикетите на хранителните продукти трябва да са по-ясни и разбираеми. Те трябва да предоставят информация не само за съставките, но и за опасни за здравето компоненти, като например транс-мазнини или алергени. Европейският парламент прие ново законодателство относно етикетите на хранителните продукти, според което енергийното съдържание, количествата на съдържащите се мазнини, наситени мазнини, въглехидрати, захар, протеини и сол трябва да бъдат обявени заедно на опаковката, в четлива форма, в таблица с подравнени цифри, в едно и също зрително поле (т.е. или само на лицевата страна на опаковката, или само на задната). Стойностите трябва да бъдат дадени за 100g или 100ml. Ако храната е опакована като единична порция, на етикета трябва задължително да се посочва и хранителната стойност в порции. Кои са другите нововъведения:

- **Обозначаване на алергени.** Това се отнася до храната, предлагана в ресторанти, столове, храната по сергиите и храната, пакетирана директно в магазините. Обозначаването на съставките, които могат да предизвикат алергии, досега беше задължително само за предварително опакованите храни.

- **Обозначаване на държавата на произход.** Произходът на някои храни

като говеждо месо, мед, зехтин, пресни плодове и зеленчуци в момента трябва да бъде обозначен на етикета съгласно специфичните секторни законодателства. Подобно обозначаване е задължително и в случаите, когато неговата липса може да подведе потребителя. Занапред мястото на произход трябва задължително да бъде посочено и за прясното свинско, овче, козе и пилешко месо. В рамките на две години след влизането в сила на новия регламент, ЕК трябва да въведе правила за приложение на тази разпоредба.

- **Без подвеждане на потребителите.** Когато съставка, която по принцип би трябвало да се съдържа в продукта, е заместена от друга съставка, това трябва да бъде ясно посочено на лицевата страна на опаковката с подходящ шрифт (до наименованието на продукта), или да бъде сложен надписът „имитация“. Така потребителите по-лесно ще разпознават например подобните на сирене храни от растителни съставки (или т.нар. „имитиращи“ храни). Когато при месните продукти се създава впечатление, че става дума за едно цяло парче месо, макар продуктът да се състои от различни смесени части месо, върху лицевата страна на опаковката трябва ясно да се изписва „формовано месо от смесени парчета месо“. Същото правило ще се прилага и за рибата.

Кога влизат в сила новите правила? Хранителната промишленост ще разполага с три години, за да се приспособи към новите правила. След това се дават още две години (или пет години общо) за въвеждането им при обозначаване на хранителната стойност. Практиката показва, че най-отговорните компании започват да изпълняват новите изисквания на европейското законодателство по-рано от крайния срок.

Забраната за ГМО - национално право в ЕС

Държавите, които разрешават отглеждането на такива култури, трябва да защитят органичната продукция от заразяване

Държавите членки трябва да имат свободата да ограничават или забраняват отглеждането на генетично модифицирани култури (ГМО), като имат право да използват и екологични причини за подобна забрана, смятат европейските депутати, които гласуваха законодателно предложение в тази насока. Според тях държавите членки, които са разрешили отглеждането на ГМО, трябва да вземат мерки за предотвратяване на заразяването на обикновени или органични култури от ГМО култури, и да гарантират, че отговорните за подобни инциденти ще носят финансова отговорност. Про-

верките за безопасност и даването на разрешение на ниво ЕС ще продължат да бъдат предварително условие за отглеждането на ГМО. В момента в ЕС е разрешено отглеждането на само 2 ГМО: царевицата MON810 и картофа Амфлора (за производство на нишесте). Въпреки че някои държави членки са разрешили тяхното отглеждане за търговски цели, повечето страни от ЕС не отглеждат ГМО. Австрия, Франция, Гърция, Унгария, Германия и Люксембург са задействали т.нар. „предпазна клауза“ съгласно действащата директива от 2001 г., която изрично забранява отглеждането на някои видове ГМО.

Да спестим енергия

На какви изисквания трябва да отговарят уредите, които работят с ток?

Продължение от Брой 4, 2011

В Брой 4 ви запознахме с мерките, които според кампанията Coolproducts for a cool planet (www.coolproducts.eu), подкрепена от Асоциация „Активни потребители“, трябва да се вземат, за да се намали потреблението на енергия от климатици, котли и бойлери. Ето какви цели си поставя кампанията за други от най-често използваните уреди.

Компютри, монитори, принтери

Бързото разпространение на интернет и на електронните услуги доведе до увеличаване на енергийното потребление и на количеството високотехнологични отпадъци. Очаква се използването на електроенергия в сектора да се увеличава с по 20 TWh годишно до 2020 г., затова кампанията coolproducts настоява:

- От 2012 година сертификатът Energy Star да се превърне в минимално изискване за компютрите в Европа.
- Да се въведат стандарти за енергийна ефективност за компонентите, които харчат допълнителна енергия (като мощни графични карти).
- Енергийна ефективност и в производството, не само във фазата на използване (производството на чипове и електронни схеми гълта много енергия и материали, което често се подценява в проучванията).
- По-малко токсични материали, повече рециклиране, по-дълъг живот на модулите, възможности за надграждане.

Телевизори

Телевизорите допринасят най-малко за 10% от потреблението на европейските домакинства. Производителите вече имат технология за производство на 50% по-ефективни модели. Важно е също да се вземат мерки и за свеждане до минимум на използването на опасни материали и подобряване на екологичните показатели.

Coolproducts иска:

- Строго ограничаване на консумацията на електроенергия от телевизорите предвид бързото технологично развитие.
- Допълнителен енергиен етикет, който информира потребителите и ги възпира да купуват най-големите модели.
- Екологични изисквания, които правят телевизорите по-лесни за рециклиране.

Електродвигатели

Електродвигателите са на трето място по потенциал за пестене на енергия след котлите и бойлерите. Чрез премахване на най-неефективни промишлени двигатели от пазара може да се постигнат големи икономии. Според coolproducts двигателите на бъдещето трябва да съчетават супер ефективни технологии с адекватна променлива скорост и контрол. Трябва да отпаднат поголемите, стари двигатели, чието потребление не може да се оптимизира спрямо нуждите на потребителя.

Хладилници и фризери

Хладилниците са сред най-големите консуматори на електричество в домовете ни. Въпреки подобряването на енергийната ефективност в последното десетилетие, европейците все още използват 122 TWh електроенергия годишно за захранване на хладилници и фризери. Какво иска кампанията coolproducts:

- Промяната на остарялото енергийно етикетирание за хладилници (тъй като клас А вече не отговаря на най-ефективните хладилници на пазара).
- Забрана от 2013 г. нататък да се произвеждат хладилници от енергиен клас А и А+.
- Забрана на охладителни течности, които вредят на околната среда.

Електрически крушки

Годишно европейците консумират 340 TWh електроенергия за осветление (еквивалент на жилищното потребление на Франция, Великобритания и Италия, взети заедно). С LED технологиите старата концепция за осветление чрез неефективни

крушки е на път да се промени за добро. Осветлението ще бъде вграждано в стени и мебели, и ще трае десетилетия. Това е напълно различен подход и бизнес модел за производителите. Затова кампанията coolproducts иска:

- Забрана на старите неефективни лампи с нажежаема жичка и на халогенните крушки в края на 2012.
- Строги правила за екологичните характеристики на компактните флуоресцентни лампи (КФЛ).
- Масаба подкрепа за LED (светодиоди), така че те да се превърнат в основен начин за осветление до 2015 г.

Режим на готовност (Standby)

Когато един компютър, телевизор или радио е в режим на готовност, той продължава да консумира енергия, при това - изненадващо голямо количество, като се има предвид, че уредът не е в употреба. Лоша практика е режимът на готовност да харчи десетки ватове, докато устройството не върши нищо. Добрата практика е да консумира почти 0 вата, а най-добрата - уредът да се изключва напълно, когато не се използва.

ТВ декодери

Заради масовото преминаване към цифрова телевизия, в повечето европейски домове вече има TV декодер. Затова се налага:

- Бързо и строго ограничаване на консумацията на енергия от тези устройства.
- Задължително автоматично намаляване на консумираната мощност, когато устройството не се използва.
- Да се продават само устройства, които подлежат на рециклиране.

Как да контролирате храненето си

Ако си определите часове и порции, драстично намалявате калориите

Един от най-големите фактори за успеха на всеки хранителен режим за отслабване е контролът на количеството, което изяждате. Много е лесно човек да преяде, когато му сервираат големи порции в ресторанти и заведения, на „шведска маса“ или в заведение за бързо хранене. За много хора храната действа като наркотик. Може да се приклатите и да се нуждаете от по-голямо количество, за да задоволите глада си, ако ви се случва да прекалявате. „Активни потребители“ ви съветва как да държите нещата под контрол. Хранете се на порции, като под „порция“ да се разбира колко храна ще изяждате по едно и също време всеки ден. Храненето на порции има драматично въздействие върху количеството на калориите, които консумирате. В световен мащаб размерът на порциите започва да се увеличава през 1980 г. и главоломно расте до днес. Диетолозите са съгласни, че контролирането на количеството храна, което изяждате, е основополагащо за здравословно хранене и поддържане на теглото. Ето някои съвети, които могат да ви помогнат и да допринесат за цялостното ви здраве.

- **Високо качество, а не количество.**

Избягвайте бързи храни и изберете богати на фибри храни като зеленчуци и зърнени храни. Те засищат за дълго време и ви помагат да ядете по-малко през целия ден. Бързите храни са лишени от хранителни вещества. Те предизвикват тялото ви по-често да подава сигнали за глад и непрекъснато да изисква повече калории, притиснато от нужда за хранителни вещества. Сменете чипсове и подсладените безалкохолни напитки със здравословни сурови зеленчуци, плодове, пълнозърнести бисквити и хляб, нискомаслено сирене.

- **Не опразвайте чинията си.** Някои хора са свикнали да опразнят чинията, без значение колко храна има в нея. Това е лош навик, когато става въпрос за загуба на тегло. Ако се научите да се храните само докато сте гладни, ще спестите много излишни калории.

- **Използвайте малки чинии.** Размерът на чиниите в съвременното общество също се увеличава от ден на ден. Повечето хора избират големи чинии от практични съображения - колкото са по-

големи, толкова повече храна побират. Същото се отнася за чашите, вилиците, лъжиците. Използването на сервиз с малки чинии обаче може да ви помогне да консумирате по-малко калории. Ако се храните с малка лъжичка, това ще ви накара да ядете по-бавно и да се насладите на храната.

- **Съсредоточете се върху храненето.**

Не вършете няколко неща едновременно, докато засищате глада си. Гледането на телевизия или работата на компютъра по време на обяд или вечеря водят до прехранване. Опитайте се да седнете на масата със семейството, отпуснете се и почувствайте вкуса на вашата вечеря.

- **Яжте редовно.** Храненето на редовни интервали през целия ден е най-добрият начин да поддържа метаболизма бърз. Ако чакате, докато огладнеете, много по-вероятно е да прекалите при следващото си хранене. Идеалният план за хранене е да има три балансирани хранения и две закуски на ден.

- **Пийте вода.** Водата хидратира тялото и намалява апетита до известна степен. Вместо вода, може да използвате и зелен чай. Пиенето на зелен чай най-малко тридесет минути преди хранене, много ще ви помогне за ограничаване на апетита. Други напитки обаче - като газирани и плодови сокове - може само да ви донесат допълнителни калории и въглехидрати.

- **Яжте бавно.** Забавянето на темпото дава на тялото ви време, за да изпрати посланието, че сте заситени. Отделете време да се насладите на всяка хапка храна. „Съзнавайки храненето“ си ще постигнете голям напредък по отношение на контрола.

- **Избягвайте да се храните навън.**

Размерът на порциите в ресторантите може да бъде до 4 пъти по-голям от нормалното. Избягвайте да ходите на ресторант гладни. Това би довело до прехранване. Дори и да ви се налага да се храните навън, изберете богати на фибри храни и зеленчуци.

- **Не яжте направо от големите опаковки.** Колкото по-голям е пакетът, толкова по-вероятно е да изядете повече от необходимото. Поставете количеството, което ви се струва нормално да изядете, в купа или чиния. По този начин можете да видите точно колко изяждате.

- **Бройте калориите.** Измерването в калории на всичко, което ядете, помага за поддържане на контрола. Вземете си мерителна чашка, лъжици и кантарче. Четете етикетите.

- **Споделете храната си.** Споделете храната си с приятеля или партньора на масата. Освен че ще изядете по-малко и пак ще бъдете сити, това е чудесен начин за общуване.

10 здравословни храни - афродизиаки

Как чрез храненето да се поддържате здрави и да стимулирате либидото си?

Има ли храни, които освен че са вкусни, подобряват сексуалния ви живот? И обратното – такива, които причиняват импотентност или безплодие? Отговорът и на двата въпроса е положителен. Ако тялото ви страда от недостиг на цинк, много е вероятно да се стигне и до проблеми, свързани с безплодието. В случай, че сте почитател на чай и кафе, трябва да сте наясно с факта, че кофеинът може да доведе до ниско желание за секс. Жените с наднормено и с поднормено тегло са много по-склонни към ниско либидо и безплодие. Определено ниво на телесните мазнини подкрепя овулацията. Липсата на достатъчно мазнини в женското тяло или техният спад, в резултат на непрекъснати диети, може да причини проблеми с репродуктивната функция. Същото се отнася и за прекалено пълните хора – и мъже, и жени.

В наши дни работата и стресиращото всекидневие много допринасят за пониските нива на либидото. Но има някои хранителни вещества, които могат да дадат тласък на любовния ви живот.

1. Антиоксидантите: Те се намират в изобилие в плодовете и пресните зеленчуци и предлагат защита срещу рак на шийката на матката, като неутрализират свободните радикали, синтезирани от организма.

2. Витамин А: Витамин А се съдържа в морковите, яйчния жълтък, маслото, черния дроб, сиренето. Той се грижи да съхранява епителните тъкани на женските полови органи в добро здраве.

3. Витамин В: Жените, които се опитват да заченат, трябва да минат на хранителен режим, който е богат на фолиева киселина и витамин В2. Фолиевата киселина може да предотврати анемия при бъдещата майка, тъй като допринася за синтезирането на здрави кръвни клетки. Витамин В2 подпомага развитието на червените кръвни клетки и антителата. Той поддържа и здравословното развитие на плода. Източници на фолиева киселина и витамин В2 са бананите, месото, яйцата, черният дроб, хлебната мая, лещата, спанакът, рибата, млякото, пшеницата, бобът, киселото мляко, изварата, рибата, фъстъците, авокадото, броколите, цвеклото, портокалите.

4. Витамин С: Витамин С е от голяма

полза за мъжката полова система, защото съдейства за подобряване на количеството и качеството на сперматозоидите. При определени условия сперматозоидите са неспособни да достигнат яйцеклетката. Витамин С предотвратява появата на такива условия. Цитрусовите плодове, касисът, кивито, ягодите и чушките са богати на витамин С.

5. Витамин Е: Той се намира в слънчогледовото и в някои други растителни масла. Недостигът на витамин Е може да доведе до нервно-мускулни проблеми и анемия. Най-богати на витамин Е са пшениченият зародиш, авокадото, семената, маргаринът и ядките.

6. Цинк: Цинкът е много важен елемент за увеличаване на либидото. Той подкрепя производството на сперматозоиди. При дефицит от цинк сексуалното желание при жените спада значително, а на мъжете това се отразява като намален брой и качество на сперматозоидите. Богати на цинк храни: кафяв ориз, червено нетлъсто месо, миди и зелени листни зеленчуци.

7. Селен: Селенът улеснява производството на яйцеклетки и сперматозоиди. Богати източници на селен са овесът, нетлъстото месо, кафявият ориз и карантите.

8. Фитоестрогените: Подобни на женския хормон естроген. Намират се в соята

и соевите продукти като тофу. Фитоестрогените са известни със свойствата си за превенция на рака, но не се препоръчва да се приемат често от мъже, защото настъпва спад в либидото.

9. Есенциални мастни киселини: Производство на сперматозоиди се стимулира от приемането на есенциални мастни киселини като линолова киселина. Източници: ядки, слънчоглед и други растителни масла.

10. Манган: Естрогенът, женският хормон, изисква манган за своя метаболизъм. Липсата на манган може да доведе до безплодие при жените. Достатъчни количества на манган се съдържат в храни като овесени ядки, спанак, пълнозърнести житни растения, стафиди, боб, ядки, покълнало жито, ананас и чай.

Други известни афродизиаки са джинджифил, чесън, лук, моркови, жен-шен, ананас. Не забравяйте, че един от начините за поддържане на сексуално здраве е храната. Специалистите съветват преди човек да прибегне до медикаменти като Виагра или други хапчета за либидо, първо да помисли за промяна в хранителния си режим.

Как да спестите

Увеличете заплатата си, без да сменяте работата

Има една поговорка, която гласи: „Спестеният лев струва колкото два спечелени“. Това може да се разбира също и така - когато си платите данъците, осигуровките, сметките, разходите за транспорт и др., от

два спечелени лева ви остава един за живеене. Ако в момента не успявате да си намерите по-добре платена работа, а искате да спестите пари, ето няколко съвета как да го направите, докато чистите и пазарувате.

Докато почиствате

Използвайте веро и вода

По-голямата част от дома ви може да се поддържа чиста, ако вместо скъпи препарати, използвате просто веро и вода. С него може да се отстраняват петна (като капнете малко веро върху петното и оставите дрехата да престои така няколко часа, преди да я сложите в пералнята), да измиете прозорците, да изперете килимите, да почистите подовите и различни други повърхности в дома ви. На пазара се продават всевъзможни препарати, но верото е евтина алтернатива, която няма да навреди на повечето повърхности и ще премахне много прах и мръсотия.

Поддържайте чисто всеки ден

Ежедневната поддръжка намалява нуждата от по-силни препарати за почистване. Ако се третират бързо, повечето замърсявания лесно се отстраняват с веро, вода или сапун за пране.

Не робувайте на марки

По телевизията непрекъснато ни заливат с реклами на почистващи препарати, но в магазина те са двойно по-скъпи от по-безизвестните марки, които ще ни свършат същата работа.

Купи на разпродажба

Много често големите вериги магазини правят промоции на почистващи и перилни препарати. Тогава може да си купите любимата марка прах за пране наистина изгодно.

Съхранявайте правилно

Неправилното съхранение на почистващите препарати може да ги направи негодни за употреба. Уверете се, че не са изложени на висока температура или на пряка слънчева светлина. Не смесвайте различни продукти и се уверете, че са недостъпни за малки деца и домашни любимци.

Използвайте кърпи и бърсалки за многократна употреба

Домакинската хартия и другите продукти за еднократна употреба са удобни, но неусетно изяждат от бюджета на домакинството ви. Кърпите от микрофибър са чудесни за почистване, а обикновената платнена кухненска кърпа върши същата работа за забърсване на мокри ръце.

Направи си сам

Ако искате да спестите от почистващи препарати, може да си ги пригответе и сами. Оцетът има универсални почистващи свойства. Содата бикарбонат може да се използва като мек абразив. Лимоните имат естествен избелващ ефект.

Отървете се от ненужните вещи

Периодичното изхвърляне на ненужни вещи, дрехи и др. е важна част от поддържането на къщата чиста. Това ви спестява от времето, което отделяте за почистване и ви пести разходи.

Докато пазарувате

Намалете разходите си за дрехи и стоки за бита

Сметнете колко харчите годишно за дрехи и стоки за бита. Ако например давате 1000 лева за тази цел, планирайте следващата година да отделите за това 500 лева. Каквото и да купувате, гледайте да е на половин цена. Ако спестите 500 лева, все едно си увеличавате заплатата с близо 50 лева месечно.

Поискай и ще ти се даде

Много търговци са готови да преговарят с клиентите си за отстъпка от цената. Не е нужно да се държите агресивно и да настоявате, но нищо не ви струва да попитате или да помолите за отстъпка. Има голям шанс да получите такава, особено сега в кризата, когато търговците със зъби и нокти се борят за клиенти. Ако не опитате, със сигурност ще платите пълната цена.

Магазините втора употреба

На тези места може да откриете практически нови неща на символична цена, особено когато става въпрос за мебели и дизайнерски дрехи.

Пазарувайте онлайн

Когато си харесате дреха или вещь в магазина, проверете дали не се продава по-евтино по интернет. Може да се окаже, че някой продава любимите ви дънки от 300 лева за 50 лева по интернет.

Търпението се отплаща

Направете си списък с нещата, които искате да си купите и изчакайте да ги намалят. Търпението се отплаща – след някой и друг месец може да ги купите на половин цена.

Използвайте възрастта си като мотив за отстъпки

Не се притеснявайте да помолите за отстъпка, като използвате възрастта си. Ако сте младеж, не се колебайте да поискате намаление за ученик или студент. Същото важи и ако сте пенсионер.

Защо не ни стигат парите?

Най-честите грешки, които допускаме

Много хора така и не успяват да постигнат мечтата си за финансова стабилност, добра пенсия и спокойни старини. Причината най-често е в комбинацията от грешки, които допускат, докато оперират с парите си.

Ипотека за максимално дълъг срок

Откъде да вземете пари за спестявания в тази криза? Погледнете ипотеката си. Много хора решават, че вноските са им най-изгодни, когато договорят ипотечния си кредит за максимално дълъг срок, например 30 години. Истината е, че в крайна сметка плащат около два и половина пъти повече, отколкото реално струва апартаментът им чрез разсрочване на плащанията за дълго време. Ако предоговорите кредита си, така че да го изплатите за 10-15 години, вместо за 30, може да спестите голяма сума.

Не си поставяте цели

Ако не знаете накъде сте се насочили и не планирате как да отидете до там, най-вероятно никога няма да пристигнете. За да натрупате пари, имате нужда от план. А за да се мотивирате да спестите пари, ви трябва нещо конкретно, заради което да го направите. Опишете целите си на хартия и се опитайте да ги визуализирате, независимо дали става въпрос за спокойни старини (добър живот в пенсионна възраст), собствен дом без разходи за плащане на ипотека или незабравима ваканция с любимия човек.

Оставете някой друг да контролира парите

Ако не участвате в разпределянето на семейните финанси ден за ден, вие се подлагате на риск. Запознайте се подробно с финансовите нужди на семейството си, с инвестициите, дълговете, спестяванията и др. Не разчитайте на брокери или финансови консултанти да ви диктуват какво да правите с парите си. Накратко - никога не давайте пълен контрол върху парите си на друг човек.

Твърде много дългове

Ако харчим всичките си пари, за да плащаме лихви по кредитни карти и вноски по дългове, никога няма да ни останат за спестявания. Когато купувате на кредит или на лизинг и не плащате баланса в края на месеца, покупките ви излизат много поскъпо. В крайна сметка може да се окаже, че сте си купили телевизор или хладилник на двойна цена. Опитайте се да плащате само в брой и да стоите настрана от кредитните карти и лизинговите схеми.

Безхаберие за „малките течове“

Една от основните причини толкова много хора да не се справят с парите не е, че имат „широки пръсти“, а че позволяват парите да изтичат между пръстите им на малки, едва забележими „капки“. Загубите не се усещат, но с течение на времето се натрупват и стават все по-големи. Ако продължим да сравняваме харченето на пари с водопроводната мрежа, то много по-лесно е да запустите малките дупки, отколкото да се справите с голямата авария, която ви връхлита под формата на неуправляем дълг. Ако някога ви се е искало да имате повече пари, помислете как да контролирате ефективно всички „течове“.

Не обръщате внимание на пенсионните си вноски

Когато човек е 20-30 годишен, той си мисли, че има цялото време на света да изкара достатъчно пари, включително и за пенсионирането си. Истината е, че в днешния финансов нестабилен свят не се препоръчва да разчитате за пенсионирането си на осигурителните вноски, които автоматично ви се удържат от заплатата. Много по-добро решение е да пестите целево за пенсионирането си и колкото по-рано започнете, толкова по-малко пари трябва да заделите за целта всеки месец. Започнете да пестите за пенсия поне 10-15% от доходите си, за да сте сигурни за бъдещето си.

Поддържайте мотивацията си

Направете си бюджет и се придържайте към него. Много хора се затрудняват да водят бюджет, защото им се вижда сложно и отнема време. За успешното придържане към бюджета най-добре е да ангажирате всеки член от семейство си в този процес. Награждавайте се, когато успеете да постигнете целите си за спестяване и отчетете напредък по изплащането на дълга си. Когато видите резултатите месец за месец, това ще ви поддържа мотивиращо. Може да използвате софтуер за лични финанси – в него само въвеждате разходите и приходите си за месеца и с едно кликане на мишката получавате детайлни картини за приходите и разходите си по категории, салдо, спестявания и др. Можете дори да превърнете всичко в цветни графики, „стълбове“ и „питки“, които нагледно да ви покажат как се справяте. Напомняйте си кои са истинските ви цели. Бюджетът е само инструмент, с който разбирате къде отиват парите ви. Той ви помага да харчите за неща, които са значими за вас.

Умни мрежи и електромери

Може ли всеки потребител на ток да се превърне в доставчик?

Докато в България все още властва голямо недоверие при ползването на електропреносната мрежа, в Европа се налага нова технология, която поставя потребителя в центъра на вниманието. Доверието в услугата се увеличава многократно, а потребителят може не само да консумира, но и да произвежда и продава електроенергия.

Какво представлява

Ефективното електроснабдяване (от англ. smart grid – умна мрежа) е нов вид мрежа, която използва дигитална технология и предлага много предимства на потребителите. С тази мрежа те могат не само да получават електричество и да следят стриктно консумацията, но и да връщат обратно към доставчика неизразходваната или дори произведената от тях енергия (например ако на покрива на къщата или жилищната сграда са поставени слънчеви батерии).

Системата използва двустранна дигитална комуникация между потребител и доставчик, като се инсталират т.нар. интелигентни уреди за отчитане. Новите измервателни устройства обменят данни помежду си и когато има нужда, подаването на електроенергия се засилва или намалява. Това пести енергия, намалява разходите и увеличава прозрачността при използване на технологията.

Кой има полза от нея

На първо място потребителят, който ще може ефективно да контролира енергийната си консумация, да разчита на точни сметки за електричество, качествено отчитане на потреблението и лесно разбиране на вече отчетените задължения. Новата мрежа дава възможност на потребителите не само да купуват ток, но и да го продават обратно на доставчика. Това означава, че ако потребителят има инсталирани слънчеви батерии или друг източник на енергия, той може да ползва произведената от него енергия или да я предава по мрежата. Така той се превръща в доставчик. Очаква се основните услуги по обслужване на мрежата да не струват скъпо, тъй като голяма част от тях ще се извършват дигитално и

от разстояние. Ползи ще имат несъмнено и доставчиците на електроенергия. Довеждането в тяхното обслужване ще се повиши поради по-доброто качество на системата и предлаганите услуги. Пазарът ще дава и възможност за смяна на доставчиците, което ще засили конкуренцията, ще подобри обслужването и ще донесе ползи за всички страни.

Как трябва да изглежда системата

Интелигентната електропреносна мрежа се изгражда бързо и все повече се налага в страните в Европа. За да отговори на нуждите на тази нова система Европейската регулаторна група за електричество и газ изготви препоръки, които могат да бъдат много полезни при изграждането и ползването на новата технология в България. Тези препоръки дават и основните характеристики на системата.

Потребителски контрол на измерените данни

Основното правило е пълна прозрачност на съществуващите потребителски данни. Например доставчикът има информация за качеството на волтажа и потребителят трябва да знае, че тази информация съществува и да я получи на точно определена дата. Доставянето на тази услуга може да стане срещу заплащането на разумна такса.

Месечна безплатна информация за актуалната консумация и разходи

Тук става дума само за информация, а не за изготвянето на сметка за изразходваната енергия. Потребителят има право да бъде информиран поне един път месечно за изразходваната енергия и направените от него разходи. Това му позволява да регулира потреблението на електроенергия. Чрез дистанционното отчитане на данните тази информация ще е лесно достъпна и затова трябва да е безплатна, когато е изпратена до потребителя чрез есемес, интернет или по телефона. Ако се разпространява на хартия, това ще става срещу такса. Информацията трябва да се представи на потребителите по разбираем начин, защото нейното разбиране покачва доверието и

участието на потребителите на пазара на електроенергия.

Достъп до информация по молба на потребителя

По заявка на потребителите трябва да им се предостави информация за изразходваната или произведената енергия и за разходите. Под потребители тук се разбира тези, които консумират енергия, и тези, които генерират енергия и я подават към системата.

Лесна смяна на доставчик или промяна на договора

В резултат на дистанционното отчитане на измервателните уреди всички доставчици на електроенергия ще имат бърз достъп до данните. Те ще бъдат точни, защото се отчитат на определени интервали и се съхраняват в електронни регистри. Това ще улесни процеса по смяната на доставчик или на условията по договора. Чрез дистанционното отчитане, измерване на определени периоди и записване на данните обработката на клиентски оплаквания ще бъде по-ефикасна.

Сметки, изготвени по реална консумация

Дистанционното отчитане ще сложи край на сметките, изготвени по приблизителни и прогнозни изчисления. Те ще отразяват реалната консумация на електроенергия.

Този принцип обаче не изключва и възможността за договаряне на различни схеми на плащане, които предлагат фиксирани месечни вноски и изравнителни сметки на края на сезона.

Оферти, отговарящи на реалните потребителски потребности

Доставчиците трябва да могат да предоставят на потребителите различни видове оферти, които най-добре отговарят на потребностите им. Интелигентните измервателни уреди от своя страна ще могат да записват потреблението на енергия или отдаването ѝ обратно към системата на

определени интервали от време, предварително договорени с потребителите, което гарантира гъвкавост на услугата.

Дистанционно намаление/увеличение на мощността

Когато потребителят желае да намали или увеличи мощността, доставчикът ще може да го направи дистанционно, а не както в момента - да изпраща служител на адреса. Тази услуга ще позволи на доставчика, в случаи на некоректни платци, да намали услугата до минимум, без да изключва абоната. Това ще даде възможност на тези потребители да ползват поне някои основни уреди в дома си и ще бъде от полза за бедни и уязвими групи от населението. Тяхното потребление ще бъде по-добре регулирано.

Дистанционно активиране и деактивиране на доставката

Тази услуга също ще може да се извършва от разстояние, като се пестят разходи и време.

Всички потребители трябва да имат устройства, измерващи и потреблението подадената от тях към мрежата енергия.

Само така ще се гарантира ефективно та на новата интелигентна мрежа. Потребителят ще има възможност, когато ред да премине към собствено генериране енергия, да я ползва, но и да я подава в общата мрежа.

Съобщение при непредизвестни прекъсвания на то

Ако потребителят пожелае, може да получи лъчава срещу заплащане на определена такса незабавно съобщение от доставчика например чрез SMS, в случай на внезапни и непредизвестни прекъсвания на електричеството. Това ще му помогне да сведе до минимум щетите в дома си и впоследствие,

при искане на компенсация за прекъсването на доставката.

Съобщение при прекомерна консумация на енергия

Ако потребителят пожелае и срещу заплащане на определена такса, може да бъде известен, когато системата отчете прекалена консумация на енергия. Това често може да е сигнал за повреда или злоупотреба и може да му спести плащането на висока

сметка впоследствие.

Дистанционно обновяване на софтуера

Потребителите ще могат да се възползват от последващото развитие на тази нова технология, без да се налага доставчикът на услугата да идва лично на място, за да въведе подобренията. Обновяването ще става автоматично и от разстояние, спестявайки отново значителни разходи и време.

Какво следва

Европейската комисия публикува своето съобщение за „Интелигентни мрежи: От иновации към внедряване“, в което се очертават мерки за насърчаване на по-бързо и по-широко внедряване на интелигентни мрежи и интелигентни измервателни уреди в Европа. От BEUC, Европейската организация на потребителите, коментират: „Енергийният сектор е много ентусиазиран за потенциала на тези мрежи и измервателни уреди. За да се гарантира обаче, че и потребителите си струва да бъдат нетърпеливи, интелигентните измервателни уреди задължително трябва да са лесни за използване, а хората да получат ясна информация как да се възползват максимално от новата възможност. Въвеждането на интелигентните мрежи в цяла Европа ще струва много пари и тези разходи трябва да се поемат не само от потребителите, но и от всички, които имат полза.“

След като Комисията, националните правителства и индустрията се подготвят за въвеждането на интелигентни измервателни уреди, BEUC, в която членува и „Активни потребители“,

призовава всички заинтересовани страни да предприемат мерки, за да се гарантира, че въвеждането е в услуга и на потребителите:

- На национално равнище трябва да бъдат разработени стратегии за да се гарантира, че потребителите знаят как да използват интелигентни измервателни уреди така, че да се възползват от техния потенциал за енергоспестяване. Специално внимание е необходимо да се обърне на потребителите на енергия с ниски доходи, така че да се възползват от предимствата;
- Личните данни за енергийното потребление на домакинствата трябва да бъдат защитени от злоупотреби и потребителите да имат контрол над тях.
- Домакинства няма да се възползват в еднаква степен от интелигентни електромери. В зависимост от размера на домакинството или броя на уредите в употреба, спестяванията на потребителите ще се различават. Поставянето на интелигентен електромер трябва да бъде избор на потребителя, а не задължително.

Безопасни забавления

Потребителският сайт Dolceta.eu ви съветва за какво да внимавате по време на ваканцията

От голямо значение за приятното изкарване на планираната ваканция е безопасността на предлаганите услуги. Проявена несъобразителност – ваша или от страна на търговците – може да провали почивката на цялото ви семейство.

Детски площадки

Деца са най-незащитени и трудно могат да се опазят сами без контрол и надзор от по-възрастни хора. За да бъде играта на детската площадка безопасна, добре е да се обърне внимание на следното:

1. Настилка. Асфалтът и бетонът не са безопасни настилки за площадката, на която детето ще играе. Дори и тревната настилка, и насипната почва не са безопасни, защото поради влияние на климатичните условия и износването, те губят свойството да омекотят паданията и да предотвратят наранявания на детето. Подходящите настилки са направени от гума, пясък, дребен чакъл, дървени стърготини или слама. Площадката не трябва да е мокра, нито да има опасни материали, като счупени стъкла, клони и корени от дървета. Материалите, с които е покрита площадката, губят своите предпазни свойства, ако общата височина на съоръженията е повече от 3.7 м.

2. Дизайн и форма. Площадките трябва да са съобразени с възрастта на детето ви. Има площадки за деца от 2 до 5 години и други – от 5 до 12 години. Високите платформи и части на площадката трябва да са обезопасени с перила. Частите, по-високи от 76 см, трябва да са раздалечени поне на 2.7 м. Люлките трябва да са раздалечени поне на 60 см една от друга и на 76 см от поддържащата рамка.

3. Мерки за безопасност. На площадката не трябва да играят твърде много деца. Колелата, количките и други по-големи предмети и играчки се оставят извън площадката. Деца под 5 години често не притежават достатъчно силни горни крайници, за да се катерят. Деца в предучилищна възраст не бива да се катерят на височина над 1.6 м, докато при по-големите деца височината не трябва да надвишава 2.3 м. Следете дали люлките, катерушките и пързалките се ползват правилно – децата трябва да се изчакват, за да се избегнат сблъсъци.

Опасни спортове

Всяка година около 480 000 души в Европа търсят медицинска помощ, след като са практикували потенциално опасен спорт. От тях 200 човека умират, а 18 000 влизат в болница. Броят на хората, които практикуват екстремни спортове, непрекъснато расте. Само с гмуркане за забавление около 100 000 човека годишно, а скиорите са около 26 милиона.

Холандският институт по безопасно потребление изготви подробен доклад, който разкрива кои спортове са потенциално опасни и анализира данни за различни инциденти, свързани с тяхното практикуване. Сред опасните спортове са мотоциклетизмът, гмуркането, зимните спортове, скалното катерене, хокеят и т.н.

Увеселителни и аква паркове

Изчислено е, че около 19 000 наранявания се случват в увеселителни и аква паркове. През последните 20 години броят на тези паркове значително нарасна, а някои съоръжения там достигат скорост до 170 км/ч. Има атракции, които предлагат спускания от височина 100 м. Годишно посещенията на увеселителни и аква паркове в Европа достигат до 300 милиона.

Често посетителите остават с убеждението, че атракциите там са напълно безопасни, независимо от това как и от кого се ползват. Това е измамно внушение и всеки потребител, преди да се качи на някоя от атракциите, би следвало да държи сметка за:

1. Производителят да е предоставил информация за безопасно използване на атракционното съоръжение.

2. Операторът на въртележката или друг тип съоръжение в парка да е наясно с мерките за безопасност и да инструктира своевременно посетителите.

3. Посетителите трябва напълно да разбират предоставената им информация и при неясноти да питат.

4. Операторът да проверява преди всяко пускане дали посетителите са седнали правилно и спазват мерките за безопасност.

Рискови фактори при екстремните спортове

- Практикуващите надценяват уменията си.
- Възрастта на участниците.
- Здравословното състояние на участниците.
- Лоша физическа кондиция.
- Лоши атмосферни условия
- Използване на необезопасена или непригодна екипировка.
- Пренебрегване на правилата за безопасност.

Смарт интелект

Обикновени телефони ли са смартфоните?
Спокойно можем да ги наречем джобни
компютри с вграден телефон, вместо
телефони с екстри.

В началото на бума на мобилни телефони в България тенденцията както при производителите, така и при потребителите отиваше към намаляване на размера на апаратите. Устройствата станаха толкова малки, че беше неудобно да натискаш копчетата. Но с това се приключи. Напоследък тенденцията е обратната. Телефоните стават все по-големи, все по-плоски, все по-сложни и разбира се - все по-скъпи. Модерните мобилни апарати вече са смартфони, което значи умни телефони. Основанието да се наричат така е, че операционната система, с която работят, позволява да се извършват много неща едновременно. Потребителите вече разполагат със стотици функции, които могат да използват чрез телефона си.

Обикновени телефони ли са смартфоните? Разбира се че не! Те са създадени и проектирани като миниатюрни мултимедийни станции. Разполагат с интернет, радио, музикален плейър, фото и видео камера, собствени твърди дискове, операционни системи, програми, написани специално за

тях, а някои модели дори могат да хващат и ефирна телевизия... Спокойно можем да ги наречем джобни компютри с вграден телефон, вместо телефони с екстри.

Какво представляват смартфоните?

Това са мобилни апарати с голям сензорен екран и малко или почти никакви бутони. Развитието на тъчскрийн технологията, леснотата и удобството, които предлага на потребителя, я превърнаха в задължителна за този тип телефони. При тежестите на смартфони вече по-рядко водят разговори с тях, отколкото използват безжичен или мобилен интернет, социални мрежи като "Фейсбук" и "Туитър", електронна поща и колекцията си от музика, снимки и филми. Дори фотоапаратите на смартфоните надхвърлят многократно стандартните 2-3 мегапиксела, с които снимат обикновените телефони. Някои смартфони имат фотоапарати с по 12 мегапиксела. Други пък разполагат с видеокамера, която може да записва HD видеоклипове. GPS навигацията също е нещо, което

върви в комплект с модерния смартфон. И цялата тази феерия от цветове, звуци и екстри се управлява с допир до дисплея.

Когато стане дума за смартфони, в последните години най-често споменаването име е iPhone на американската компания Apple. Този телефон се превърна в основоположник на днешната визия и концепция

продължава на стр. 16

В този брой ви представяме тест на смартфони на цени над 600 лева. На нашата уебстраница: <http://aktivnipotrebiteli.bg/> можете да прегледате пълния тест на смартфоните, включващ 52 модела.

Samsung Galaxy S II

Samsung Galaxy S

Apple iPhone 4

HTC Incredible S

HTC Desire Z

HTC Sensation

HTC Desire HD

Sony Ericsson
Xperia Arc

Сравнителен тест на 21 модела мобилни телефони

Резултати от теста

Марка	Модел	Операционна система	Цена в лв.	Капацитет на батерията в mAh	Мини или микро USB	Зареждане чрез USB	Слот за карта с памет	Тъчскрийн	Мултитъч	Резултати от теста						
										Устойчивост на надраскване	Удароустойчивост	Водоустойчивост	Обща устойчивост	Батерия	Удобство за преносимост	Функционалност
Samsung	Galaxy S II	Android 2.3.3	890	1650	Да	Да	Да	Да	Да	5.5	4.0	5.0	4.9	5.0	4.4	5.8
Samsung	Galaxy S	Android 2.1 update 1	600	1500	Да	Да	Да	Да	Да	4.9	5.0	4.5	4.9	5.1	4.7	5.7
Apple	iPhone 4	iOS 4.2.1	1000	1450	Не	Да	Не	Да	Да	5.5	5.0	5.0	5.3	5.5	4.9	5.3
HTC	Incredible S	Android 2.2.1	770	1450	Да	Да	Да	Да	Да	5.5	5.0	5.5	4.9	4.5	4.2	5.6
HTC	Desire Z	Android 2.2.1	600	1300	Да	Да	Да	Да	Да	4.7	4.5	4.0	4.6	4.6	3.3	5.5
HTC	Sensation	Android 2.3.3	800	1520	Да	Да	Да	Да	Да	3.9	4.0	5.5	4.5	5.0	3.4	5.6
HTC	Desire HD	Android 2.2	700	1230	Да	Да	Да	Да	Да	4.7	3.0	5.5	4.0	3.9	3.3	5.5
Sony Ericsson	Xperia Arc	Android 2.3.2	815	1500	Да	Да	Да	Да	Да	3.7	4.5	5.5	4.6	4.7	4.3	5.3
HTC	Desire S	Android 2.3.3	680	1450	Да	Да	Да	Да	Да	3.9	4.0	5.0	4.2	4.4	3.5	5.6
Samsung	Google Nexus S	Android 2.3.1	840	1500	Да	Да	Не	Да	Да	5.1	5.5	4.5	4.8	5.0	4.4	5.4
LG	Optimus 2x Speed	Android 2.2.2	830	1500	Да	Да	Да	Да	Да	5.1	4.5	5.5	4.8	4.9	3.9	5.5
Nokia	N8	Symbian^3	750	1200	Да	Да	Да	Да	Да	3.9	5.0	4.5	4.5	4.5	4.7	5.7
Nokia	E7	Symbian^3	700	1200	Да	Да	Не	Да	Да	4.3	4.5	5.5	4.7	5.1	4.1	5.4
LG	P970 Optimus Black	Android 2.2.2	840	1500	Да	Да	Да	Да	Да	4.3	5.0	4.5	4.7	4.8	4.4	5.5
Sony Ericsson	Xperia Play R800i	Android 2.3.2	850	1500	Да	Да	Да	Да	Да	2.1	4.0	5.5	3.8	4.6	4.4	5.4
BlackBerry	Torch 9800	RIM [6.4.0.105]	800	1270	Да	Да	Да	Да	Да	5.5	4.5	5.5	4.9	5.4	3.3	4.9
Samsung	Omnia 7	7.0.7004.0	700	1500	Да	Да	Не	Да	Да	4.7	4.5	1.0	2.7	4.2	4.0	5.3
HTC	Legend	Android 2.1, Update 1	630	1300	Да	Да	Да	Да	Да	3.9	4.0	3.0	4.3	4.6	3.7	5.3
HTC	7 Trophy	7.0.7004.0	600	1300	Да	Да	Не	Да	Да	5.1	4.5	4.5	4.6	4.5	3.3	5.2
HTC	HD7	Windows Phone 7	600	1230	Да	Да	Не	Да	Да	5.5	3.5	4.5	5.0	4.2	3.3	5.3
BlackBerry	Bold 9780	RIM [6.5.0.54]	600	1500	Да	Да	Да	Не	Не	4.7	4.0	1.0	2.5	4.8	3.7	4.8

Легенда на оценките в теста

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

Оценките по отделните показатели са по скалата:
1 (най-ниска оценка) до 6 (най-висока оценка)

> 61 - Много добра
 51-60 - Добра
 41-50 - Задоволителна
 < 40 - Минимална

HTC Desire
S C

Samsung
Google Nexus S

LG Optimus 2x Speed

Nokia N8

Nokia E7

LG P970
Optimus Black

Sony Ericsson
Xperia Play R800i

BlackBerry Torch 9800

Samsung Omnia 7

HTC Legend

HTC 7 Trophy

HTC HD7

BlackBerry Bold
9780

Качество на изработване	Обаждаване	СМС	Обаждания и СМС	Камера	Видео	Музика	Email	Работа с интернет	Въвеждане на текст	Навигиране в менюто	Синхронизиране с компютър	Упътване за употреба	Общо точки (0-100)
4.8	5.2	5.1	5.2	4.6	4.3	4.8	5.6	4.8	5.6	4.8	5.1	2.5	79
5.1	5.0	4.9	4.9	4.3	4.9	4.5	5.6	4.7	5.5	4.7	5.1	4.6	78
5.3	4.9	5.1	5.0	4.9	4.6	4.8	5.6	4.7	5.3	3.7	4.6	2.5	77
4.3	4.9	4.9	4.9	4.5	4.2	4.9	5.6	4.8	5.5	4.7	5.1	4.5	77
4.8	5.0	5.1	5.0	4.5	3.8	4.9	5.6	4.7	5.4	4.6	5.1	2.5	77
4.8	4.9	5.1	5.0	4.1	4.2	4.9	5.6	4.5	5.6	4.6	5.1	2.5	76
3.4	4.9	5.1	5.0	4.6	3.6	4.8	5.3	4.7	5.5	4.6	5.1	4.5	75
5.1	5.1	4.7	5.0	4.3	4.1	4.7	5.2	4.6	4.8	4.7	4.8	4.1	74
4.3	4.8	4.9	4.8	4.6	3.6	4.8	5.6	4.6	5.5	4.4	5.1	2.5	74
4.3	4.7	4.9	4.8	4.1	3.4	4.6	5.3	4.3	5.5	4.3	5.1	1.2	73
4.3	5.0	4.5	4.8	3.8	4.4	4.5	5.2	4.4	5.1	4.4	5.1	3.8	72
4.8	4.8	4.8	4.8	5.3	5.1	5.2	4.6	3.6	5.0	4.6	3.9	3.5	72
4.8	4.8	5.0	4.8	4.3	4.8	5.0	5.4	3.6	5.8	4.6	3.9	3.5	72
5.1	5.0	4.5	4.9	3.7	3.5	4.4	5.2	4.5	5.1	4.6	5.1	4.4	71
4.3	5.0	4.7	4.9	3.5	3.6	4.6	5.2	4.5	4.8	4.4	4.8	4.1	70
4.3	4.8	4.4	4.7	4.6	4.2	4.7	5.1	3.7	4.2	4.3	4.8	3.9	70
4.6	4.3	4.5	4.4	4.5	4.1	4.4	5.3	4.2	5.0	3.6	4.4	4.9	68
5.3	4.7	4.3	4.6	3.8	3.1	4.6	4.9	4.2	5.0	4.3	5.1	4.6	68
4.3	4.2	4.5	4.3	3.9	3.3	4.4	5.3	3.9	5.0	3.6	4.4	2.5	67
5.3	4.2	4.0	4.2	4.6	3.1	4.2	5.3	3.7	5.2	3.3	4.2	4.2	66
4.3	4.4	4.1	4.3	4.3	3.8	4.6	5.1	3.7	4.2	3.7	4.8	3.9	64

Нашият съвет

Независимо кой телефон изберете от тестваните модели за над 600 лева няма да сбъркате. Нашият тест показва, че всички се представят завидно добре, но можем да ви посъветваме следното – ако нямате желание да притежавате iPhone само заради отхапаната ябълка на задния капак и надписа Apple, по-добре си купете някой от моделите на Samsung - Galaxy S или S II. Препоръките ни клонят към по-малкия, по-евтин модел - Galaxy S. Той предоставя невероятни възможности и екстри на наистина атрактивна цена в сравнение с iPhone 4. Нашите тестови резултати го поставят на върха на таблицата, на завидното второ място, въпреки че конкурентите му са с цяла година по-нови.

продължение от стр. 13

на смартфоните. Това е и най-продаваният мобилен телефон в света. Но както се вижда от резултатите на нашия тест, понякога учениците надминават учителя и в момента на пазара има и по-добри модели от iPhone 4. Наистина малко телефони биха могли да се конкурират с него, но два от тях се справят отлично с тази задача – Samsung Galaxy S и Samsung Galaxy S II. Потребителите ги наричат малки бижута.

Прехваленият iPhone естествено има и своите недостатъци. Изпускането му на земята лесно води до счупване на задния панел или дисплея, софтуерът дава изключително малко възможности за допълнителни настройки, а цената му е по-висока – за същата и дори по-ниска цена може да се купят смартфони с по-бърз процесор и дори апарати с 3D дисплей.

Една от иновациите, въведени в света на смартфоните, е функцията мултитъч. Това е технология, позволяваща да се разпознават натисканията на сензорния екран в няколко точки едновременно. Тя дава нови възможности за управление на устройствата. Пример за използване на технологията мултитъч е интерфейсът на Apple iPhone.

За какво да следим?

Тъй като производителите на мобилни телефони явно са се насочили главно към подмяна на обикновената клавиатура с тъчскрийн, то ще ви посъветваме следното – при телефоните със сензорен или тъч дисплей трябва да следите основно за качеството на самия дисплей. След като сте си избрали телефон с необходимите функции, задължително изпробвайте дисплея му. Може да се окаже, че работата с пръсти (без помощната пръчица, наречена стилус) е доста трудна, че сензорите на дисплея не са достатъчно чувствителни, а понякога – дори че не работи поради транспортен или производствен дефект. Изпробвайте и удобството за работа със самия дисплей в менютата на телефона – прелистване, писане, набиране.

Любопитно

Камера

При тестването се заснемат изображения при различни осветености на околната среда и под различен ъгъл и дистанция, след което се преглеждат качеството и фокусът на изображенията. Заснемат се още движещи се обекти, за да се прецени забавянето при заснемане, което също е основен признак за качеството на камерата. Снимат се и нощни кадри със светкавица, след което се качват на компютър и се преценява качеството им.

Музикален плейър

Звукът, който произвежда телефонът, е свързан с устройство, улавящо пращането. На всички модели телефони се пуска една и съща песен, като според отчетените данни от устройството се съди за чистотата на звука, възпроизвеждан от

телефона. Също така се изпробва и оценява леснотата, с която се качват песни на самия телефон, как се добавят към плейлиста на плейъра, а също и възможностите за използване на допълнителна карта с памет, приставки като стерео хендсфри, слушалки с Bluetooth, наличието на стандартен 3,5" вход за слушалки.

Интернет

Измерва се и се оценява скоростта на работа в мрежата през мобилното устройство. Това включва скоростта на зареждането на браузъра, на отварянето на страници в интернет, на зареждането на снимки и видео клипове, както и навигирането в самия браузър. Измерва се и консумацията на енергия при работа в интернет, както и качеството и обхвата на Wi-Fi антената на устройството.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 15 модела смартфони (вижте цялостния тест, който включва 52 модела смартфони, на нашия сайт : <http://aktivnipotrebiteli.bg/>).

Закупуване на тестовите модели: 2011

Проучване на цените: Август 2011

Тествани са следните показатели:

Обща устойчивост – включва оценка за устойчивостта на намокряне, удароустойчивост и устойчивост на надраскване

Качество на изработване – оценени и изпитани са батерията, функционалността и удобството за преносимост на телефона

Обаждания и СМС – изпитани и оценени са възможностите на устройството както за провеждане на разговори и изпращане на съобщения, така и на тяхното качество

Камера

Видео

Музика

Email

Работа с интернет

Въвеждане на текст

Навигиране в менюто

Синхронизиране с компютър

Упътване за употреба

Четци за електронни книги

Да се четат цифрови книги на електронен четец е много по-приятно и удобно, отколкото на компютърен монитор, а батерията издържа седмици. За какво да внимавате при избора?

Какво са те?

Четецът за електронни книги е преносимо електронно устройство, предназначено основно за четене на дигитални книги и периодични издания. По форма наподобява рамка за снимка, но има екран, работещ с висок темп на опресняване. Да се четат цифрови книги на такова устройство е много по-приятно и удобно, отколкото на компютърен монитор, особено при ярка слънчева светлина. Друго предимство на електронния четец е, че има дълъг живот на батерията.

Как да четем електронна книга?

Електронните книги могат да бъдат четени на компютри, лаптопи, нетбуци и мобилни телефони, но най-приятно е за целта да се използват четците на електронни книги (e-book readers). Те нямат лъскави LCD монитори. Отличават се с доста по-добра видимост на дисплея при директна осветеност, както и с голямата си икономичност откъм използването на батерия. При някои осветлението е съвсем слабо – точно колкото ви е необходимо, за да раз-

личавате буквите, а при други подсветка въобще липсва. Това прави невъзможно четенето на тъмно, но пък пести изключително много батерията. Колкото повече различни формати за електронни книги поддържа четецът, толкова по-добре за потребителя. Тези формати могат да са:

PDF – Adobe Acrobat PDF документи

AZW – Amazon Kindle формат

BbeB/LRF - Sony Reader формат

ePub – Популярен отворен стандарт за запис на електронни книги, въведен от International Digital Publishing Forum

Имайте предвид, че не всички четци са съвместими с всички изброени по-горе формати. Задължително проверете внимателно съвместимостта на модела, който сте избрали, за да не се окаже, че не може да ви бъде полезен след това.

Колко книги събира един четец?

Това зависи от размера на неговата памет. Повечето устройства, освен собствената си памет, притежават слотове за допълнителни карти с памет. Колкото по-

голяма е вашата карта с памет, толкова повече книги можете да съхранявате на нея.

Разлика в цената

Въпреки че издателите имат значително по-малки разходи при продажбата на електронни книги (защото отпада нуждата от печат), повечето предлагат дигиталните издания на същите цени като печатните. Има дори издатели, които продават електронните книги двойно по-скъпо от хартиените. За щастие в момента на пазара и в интернет пространството се предлагат повече от 30 000 безплатни издания на различни бестселъри и романи на известни, четени автори.

Защо четец за електронни книги?

Четецът за електронни книги ви позволява да носите навсякъде със себе си цялата си библиотека със стотици любими книги, събрани в „рамка“, по-лека от една единствена хартиена книга, но по-удобна от нея, защото можете да я държите и разлиствате само с една ръка. Устройства като

продължава на стр. 20
www.aktivnipotrebiteli.bg

FacThor Innovación, S.A.
PAPYRE 6.1 Edición 2

Iriver Story

Energy Sistem
Energy Book 1060

Bookeen
Cybook Opus

Pocketbook
Pocketbook 360°

Amazon
Kindle DX

Sony
Reader Pocket Edition
PRS-300

Hexaglot
WISE Reader N518

Сравнителен тест на четци за електронни книги

Резултати от тестовете

Марка	Модел	Цена*	Качество на картината	Измервания на контраста	Бързина на отварянето на файловете	Бързина на отварянето на изображения	Устойчивост на надраскване	Устойчивост на екстремни условия				Живот на батерията			Удобство за държане в ръце		
								Загряване	Изстудяване	Устойчивост на влага	Качество на производство	Живот на батерията	Време за зареждане	Общо батерия	Удобство за държане в ръце	Навигиране в менюто и четене	Администриране на съдържанието
FacThor Innovación, S.A.	PAPYRE 6.1 Edición 2	155 €	4.3	4.0	3.4	2.9	6.0	6.0	5.1	6.0	5.5	5.6	3.8	5.4	4.5	5.8	4.6
Iriver	Story	262 лв.	4.4	4.1	2.7	2.6	6.0	4.0	6.0	6.0	5.5	5.6	3.9	5.4	5.5	4.8	5.4
Energy Sistem	Energy Book 1060	147 €	4.5	4.5	1.3	3.3	5.3	6.0	5.5	6.0	5.2	6.0	3.7	5.8	5.5	4.7	3.2
Bookeen	Cybook Opus	220 \$	4.4	4.2	5.1	2.7	4.3	5.5	4.5	6.0	4.5	5.9	3.9	5.7	5.0	5.1	4.3
Pocketbook	Pocketbook 360°	246 лв.	4.2	3.7	2.0	2.9	3.8	5.0	5.7	6.0	4.5	5.8	4.0	5.7	5.0	4.8	5.2
Amazon	Kindle DX	785 лв.	4.3	3.2	3.6	2.9	6.0	6.0	5.0	6.0	5.8	6.0	4.0	5.8	4.0	5.5	4.1
Sony	Reader Pocket Edition PRS-300	284 лв.	4.2	3.7	3.4	2.2	6.0	6.0	5.2	6.0	5.8	6.0	3.8	5.8	4.5	4.0	3.2
Hexaglot	WISE Reader N518	150 €	3.5	3.8	3.1	2.7	6.0	6.0	5.6	6.0	5.8	6.0	3.9	5.8	4.5	4.5	6.0
Interead	Cool-er	500 лв.	3.7	4.0	5.0	3.2	5.8	6.0	5.0	6.0	5.3	5.2	3.9	5.0	4.5	5.4	4.1
Hanvon	WISE Reader N516	224\$	3.8	4.1	3.2	2.0	3.0	6.0	5.5	6.0	4.5	5.8	4.0	5.6	5.0	4.1	4.6
Sony	Reader Touch Edition PRS-600	348 лв.	2.7	2.5	5.2	4.2	5.3	5.5	4.0	6.0	5.1	6.0	3.8	5.8	5.0	5.5	4.6
Apple	iPad	799 лв.	3.8	4.6	5.6	4.6	6.0	4.5	6.0	6.0	5.9	2.1	4.8	2.3	3.0	5.6	4.9
Ectaco	jetBook-Lite	150 \$	3.5	5.1	3.0	3.5	5.2	6.0	5.5	6.0	5.2	2.0		2.0	3.5	5.1	4.3
SPC internet	SPC internet 5500A	233 €	3.3	2.2	1.8	2.8	5.0	5.0	5.0	6.0	5.2	5.7	3.6	5.5	4.0	4.1	2.7
Foxit	eSlick FE-01	212 €	3.0	3.4	4.2	3.2	6.0	6.0	6.0	6.0	5.5	6.0	3.9	5.8	5.0	4.0	3.2

Легенда на оценките в теста

Оценките по отделните показатели са по скалата:
1 (най-ниска оценка) до 6 (най-висока оценка)

* Ако продуктът се предлага в България, цените са в лева, а за моделите, които могат да се поръчат по Интернет, цените са в друга валута.

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

> 61 Много добра
51-60 Добра
41-50 Задоволителна
< 40 Минимална

Interead Cool-er

Hanvon
WISE Reader N516

Sony
Reader Touch Edition
PRS-600

Apple iPad

Ectaco
jetBook-Lite

SPC internet
SPC internet 5500A

Foxit
eSlick FE-01

Леснота при употреба	Многофункционалност	Общо точки (0-100)
4.8	5.2	76
4.6	4.9	75
4.4	4.0	72
4.6	5.0	72
4.7	4.9	71
4.7	2.5	70
4.2	4.2	70
4.8	4.8	69
4.5	5.3	68
4.4	5.0	66
5.2	5.0	63
4.3	3.0	62
4.5	2.3	57
4.0	2.5	57
4.0	2.2	55

Любопитно

Електронни книги и за незрящи

Четците на електронни книги, които се предлагат на пазара, са много различни по отношение на опциите си за достъпност. Някои могат да превърнат текста в реч чрез специална „говори високо“ опция, предназначена за хора с увредено зрение. Самото устройство чете на глас текста от електронната книга, като може да се избират различни мъжки и женски гласове, както и произношения. Устройствата, които не притежават подобна функция, наистина имат голям и светъл екран, но са недостъпни за използване от незрящи или от хора със слабо зрение. Въпреки доброто желание на производителите, някои от устройствата, адаптирани и за хора с увредено зрение, могат да прочетат текста от книгата, но не и надписите от менютата на самото устройство. Така остава въпросът как един незрящ би могъл сам да си пусне книгата.

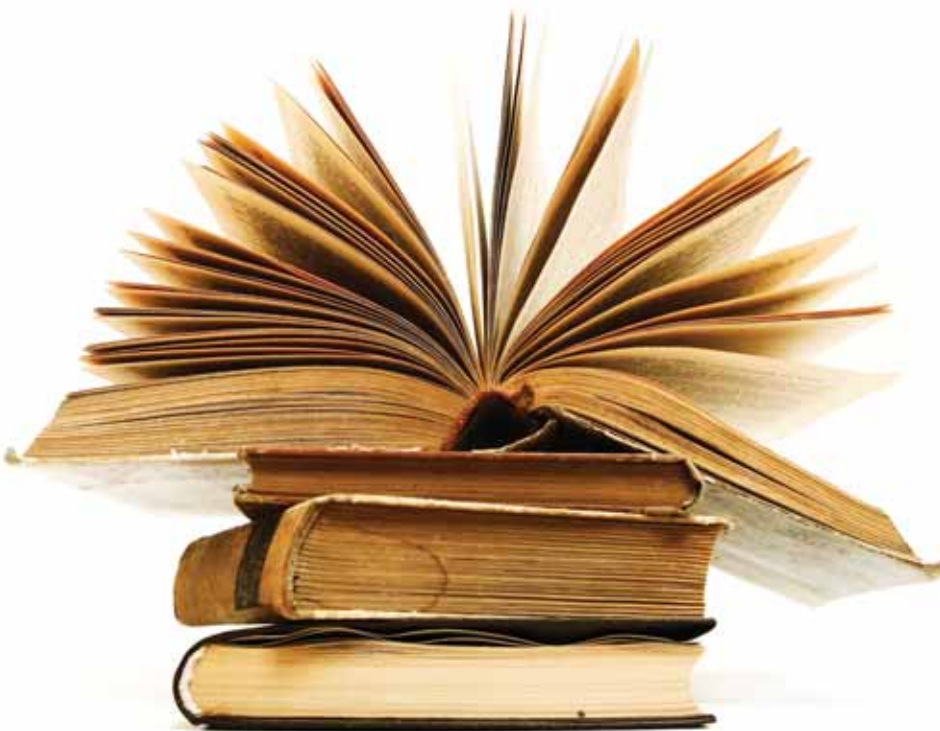
Скъпо или евтино?

При по-скъпите и по-нови модели

- Матов дисплей, който не дразни окото.
- Много леки и изключително тънки устройства.
- Дълъг живот на батерията.

При по-ниския клас устройства

- Обикновено липсва възможност за интернет връзка.
- Доста по-евтини в сравнение с новите модели.
- Обикновено без тъчскрийн.

продължение от стр. 17

четецът Amazon Kindle могат да се свързват безжично с интернет и ви позволяват директно да сваляте безплатно или да си купувате онлайн книгите и последните броеве на любимите ви вестници и списания. Можете да четете и статии от онлайн енциклопедията Wikipedia.

Има хора, които все още придават голяма стойност на миризмата и докосването до страниците на традиционната хартиена книга и не биха искали да я заменят с дигитална. Хартиените книги имат и други предимства - не се чупят при изпускане, не се развалят при намокряне и са по-лесни за употреба. За много потребители четецът на електронни книги все още изглежда ненужно скъпа придобивка. Рисковете да се счупи или някой да го открадне отказва много хора дори от желанието да го изпробват. Но човек не трябва да се отказва – алтернатива винаги има и тя може да се крие в мобилния ви телефон. Модели като Apple iPhone и таблети като iPad и iPod

Touch четат форматите на електронните книги. Те са удобни, по-малки от обикновените четци на книги и могат да се използват всекидневно и за други цели. Дисплеите им са проектирани така, че при разглеждане на картини и текстове от електронни книги цветовете и качеството на изображението са отлични. Популярността и многофункционалността на тези малки, но удобни устройства напоследък сериозно застрашава пазара на четци на електронни книги.

Какво трябва да знаете преди покупката?

Едно от нещата, които трябва да обмислите преди покупката на четец за електронни книги, е дали се нуждаете от свързване с интернет. Ако възнамерявате да сваляте или купувате книги директно от мрежата, то изберете устройство с необходимите възможности. В противен случай трябва да сваляте всичко първо на компютъра си, а след това да го качвате на устройството.

Колко издържа батерията?

Не се притеснявайте! Четецът на електронни книги е идеална компания за почивката ви на морето или в планината. Той изразходва толкова малко енергия, че батерията му може да издържи до няколко седмици. За още по-голямо удобство има възможност да зареждате устройството и през USB кабел, докато е свързано с компютъра ви. Ако не носите компютър със себе си, може да използвате стандартното зарядно устройство, така че проблеми с батерията на четеца едва ли ще имате.

Капацитетът на батерията на повечето електронни четци е между 6000 и 8000 прелиствания на страници. Прелистванията на страници се използват условно като единица мярка, защото според производителите това действие харчи най-много енергия. Все пак, преди да си купите четец, проверете какъв е капацитетът на батерията, за да не се окаже, че е по-малък и да останете разочаровани.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 15 модела четци на електронни книги.

Закупуване на тестовите модели: 2010

Проучване на цените: Август 2011

Тествани са следните показатели:

Качество на картината

Измервания на контраста

Бързина на отварянето на файловете

Бързина на отварянето на изображения

Устойчивост на надраскване

Качество на производство – измерване и оценяване на работата на устройството при силно затопляне, изстудяване, както и при висока влажност.

Общо батерия – измерване и оценяване както на цялостния живот на батерията, така и на времето за еднократното ѝ зареждане.

Леснота при употреба – оценяване на администрирането на съдържанието на устройството, навигирането в менюто, както и удобството при държане в ръце.

Многофункционалност

Електроника втора употреба

Обновеният лаптоп може да издържи по-дълго от чисто новия

Купуваме употребявани автомобили, стари мебели, а понякога дори и дрехи втора ръка. Много потребители обаче се въздържат от покупка на използвана електроника, защото им се струва рисковано – може да спре да работи още щом се приберат вкъщи. Въпреки това човек може да спести пари (и да съдейства за намаляване на отпадъците), ако се престраши да си купи електроника втора употреба. Много е вероятно дори и да „удари джакпота“ с някое модерно и добре работещо устройство на безценица, стига да зададе правилните въпроси на търговеца и да следва нашите съвети.

1. Проучване на конкретния модел. Някои артикули издържат дълго, а други не. Има модели от дадена марка, които се отличават с характерен проблем и той вече е известен на други потребители. Прочетете онлайн коментари за модела, който искате да купите, а след това задайте въпроси на собственика, за да разберете дали продуктът има тези проблеми. Например може да има оплаквания, че дръжката на дадено устройство е нестабилна, че лесно прегрява и др. Ако знаете за какво да внимавате, можете лично да се уверите дали въпросните дефекти са налице. Проверете също и какво съдържа пълният комплект, който върви към артикула, ако си го купите нов от магазина. Така ще разберете, ако нещо липсва и може да преговаряте за по-ниска цена.

2. Запознайте се с терминологията. Това, че е даден продукт е бил обновен, не значи непременно, че вече е бил използван. Може да е бил върнат на производителя заради козметичен дефект, който съответно да е отстранен и продуктът да се продава като обновен (често с гаранция от производителя).

3. Поинтересувайте се кой е обновил или ремонтирал продукта. Ако това е производителят, поемате по-малък риск, отколкото ако е трето лице. Опитайте се да разберете какво е поправяно или обновявано.

4. Уверете се, че продуктът се предлага с валидна гаранция. Разберете колко дълго грае тя и какво покрива. Кратката гаран-

ция (около 6 месеца или по-малко) може да показва липса на доверие в продукта.

5. Попитайте има ли възможност за връщане или замяна. Така отново ще получите информация за доверието в продукта.

6 . Тествайте продукта преди закупуването, особено ако продавачът е частно лице, а не търговска верига (магазин). Изпробването няма да ви гарантира, че покъсно продуктът няма да се развали, но поне ще сте сигурни, че работи към момента на закупуването.

7. Пазете върху всички касови бележки и/или документи, свързани с покупката. Те ще са ви нужни, ако имате нужда от ремонт или замяна на стоката. Когато плащате в брой, касовата бележка е единственият документ, с който можете да докажете кога, от кого и какво сте купили.

Внимание!

- Гаранцията на стоката е вид застраховка срещу проблеми и дефекти, които може да се проявят впоследствие, но много производители не я признават, ако продуктът е втора употреба. Така че, не се колебайте да задавате въпроси. Ако не получите ясни отговори от продавача, стоката е без гаранция и не можете да я изпробвате, просто не я купувате.

- Ако пазарувате от интернет аукциони, не забравяйте да проверите дали обратната връзка с продавача е надеждна – отговаря ли на телефоните, имейлите, валиден ли е адресът му. При използване на чуждестранни сайтове проверете каква ще е цената на доставката – понякога транспортните разходи надхвърлят стойността на стоката.

Нашите съвети

- Някои магазини предлагат да върнете старата си електроника при тях и да си купите нова с голяма отстъпка.

- Прочетете внимателно описанията, особено ако пазарувате онлайн. Често се случва в аукционите потребители да продават неработещи електронни стоки, на части. Обикновено това е посочено в информацията. Описанията могат да съдържат и списък с установени недостатъци - като надраскани екрани, липсващи части и др. Подобни дефекти може да не пречат продуктът да изпълнява основните си функции, но винаги са основание за намаляване на цената.

- Пазарувайте с банкова карта, ако ви е възможно. Много кредитни карти осигуряват известна защита на потребителя при пазаруване. Ако например продуктът не отговаря на описанието или не е доставен в уговорения срок, може да оспорите плащането и да си върнете парите обратно. Платежните системи като PayPal също ви дават тази възможност.

- Ако си купите телефон или mp3 плейър и откриете, че в софтуера има бъргове, проверете в сайта на производителя за актуализации, които да изтеглите за решаване на проблема.

- Ако си купувате лаптоп, имайте предвид, че „обновен“ може да издържи по-дълго, отколкото ако си купите чисто нов. „Обновен“ значи, че е минал два пъти през щателна проверка и дори да са открити проблеми, присъщи за определения модел, те са били отстранени, преди да го придобие. Закупуването на обновен модел от миналата година е може би най-доброто, което можете да получите за парите си.

Нетбук

Въздържайте се да го купите импулсивно, защото е симпатичен

Нетбукът е умалената версия на нормалния лаптоп. Създаден е с цел сърфиране в интернет и проверка на поща. Изключително е удобен за хора, които често пътуват и им се налага да носят компютър със себе си, за да работят в движение.

По какво се различава от обикновен лаптоп?

Преносимост

Основното преимущество на нетбука пред лаптопа е неговата преносимост, както и ниската му цена. Нетбукът тежи по-малко от килограм, а като размер не е по-голям от обикновено списание. Сред недостатъците на този тип компютри са малката им клавиатура и дисплей. Екранът е от 7-8 до 10-12 инча. Ако имате нужда от по-голяма клавиатура и екран, това не е вашият тип компютър, така че ви съветваме да се насочите към стандартен лаптоп.

Технически показатели

Освен на външен вид и килограми, нетбуците се различават от лаптопите и чисто технически. Те не разполагат с оптично четящо устройство като CD или DVD. Ако при по-големите машини можете да разчитате на 3-4 GB RAM, то нетбуците рядко имат повече от 1 GB RAM. Докато при лаптопите може да разполагате с външна видео карта, предоставяща по-добро качество на изображенията, то при нетбуците видео картата е вградена и съответно правите компромис с качеството на картините. Нетбуците са създадени с една проста цел – сърфиране в мрежата и не е реалистично да имате големи очаквания към тях.

За какво да следим?

Графика и звук

Както вече споменахме, не разчитайте на графиката на вашия нетбук. Ако се нуждаете от добра графика, просто си вземете по-мощен и голям лаптоп с външна видео карта. Същото се отнася и за звука. Обикновено качеството на вградените говорители е доста ниско, така че

препоръчваме използването на слушалки или външни тонколони.

Вградените уеб камери

Резолюцията на вградените камери на нетбука обикновено е доста ниска. Тя варира между 0.3 и 1 мегапиксел, докато при лаптопите стига до 2 и повече. Това трябва да ви подсказва, че нетбуците не са най-качествените устройства за провеждане на видео разговори, но все пак поддържат тази функция и най-вероятно събеседникът ви отсреща ще ви познае.

Какво трябва да знаем за:

Клавиатурата и батерията

Клавиатурата

При нетбуците тя е доста по-малка и значително по-неудобна, отколкото при другите видове компютри. Не стига, че самите копчета са доста по-малки, но са и подредени по-плътнo и по-близо едно до друго от обикновено, което прави писането по-трудно, неудобно и с голяма вероятност за грешки. Винаги при възможност препоръчваме използването на външна USB клавиатура с цел по-голямо удобство при писане и работа. Същото важи и за мишката. Както може да се очаква, размерите на тъчпада също са доста по-малки и неудобни, което предполага използването на USB мишка при възможност.

Живот на батерията

Това е фактор от изключително значение за работата на вашия нетбук. Ако предположим, че тези миниатюрни устройства са създадени с цел сърфиране в нета и работа по време на пътуване или полет, то те се използват основно, когато нямате достъп до източник на ток. Поради малките си размери нетбуците консумират по-малко ток от батерията, което е добра новина, защото батерията им не отстъпва на тази на големите лаптопи. И ако лаптопите издържат в работен режим на батерията от 3 до 5 часа, то нетбуците започват от 6 и понякога (в зависимост от капацитета на батерията) могат да достигнат 9 часа работен режим без преза-

Нашият съвет

Преди да си купите такъв компютър, добре помислете дали наистина ви трябва и за какво ще го използвате. Много хора си купуват нетбук спонтанно, защото харесват миниатюрните му размери, а когато се опитат да го използват за съставяне на документи и др., се изнервят от малката му клавиатура. Екранът също не е удобен, особено за четене на текстове в интернет сайтовете – или трябва да се четат с лупа, или резолюцията на дисплея толкова да се увеличи, че потребителят да вижда само една трета от заредената страница и да скролва със стрелките насам-натам, докато получи представа за съдържанието. Ако имате нужда от компютър за развлечения, игри, филми и сериозна работа, по-добре си купете лаптоп или стационарен компютър.

реждане, което наистина е удивително. Препоръчваме изборът на нетбук да се ръководи освен от всички останали фактори, главно от капацитета и издръжливостта на батерията.

Процесор и твърд диск

Процесор

Както и сами можете да се досетите, и тук нещата не са много по-различни от

предишните сравнения между лаптопа и нетбука. Процесорът, който е главният мозък на вашия компютър, при нетбуците е доста бавен. Понижената работоспособност има и добра страна - пести живот на батерията.

Твърд диск

При лаптопите твърдият диск е средно около 500 GB, докато при нетбуците

рядко може да намерите такъв с диск над 160 GB. Производителите допускат, че не използвате нетбука си като основен компютър и няма да съхранявате на него огромно количество информация.

Мрежови връзки

Повече нетбуци разполагат с от 2 до 4 USB порта, Wi-Fi антена за безжичен интернет, а много често и Bluetooth.

Има ли по-добра алтернатива на нетбука?

От 3 години насам не се е променял и вече се превръща в антитеза на модерните технологии

Както стана ясно дотук, нетбуците са евтини, лесно преносими и с дълъг живот на батерията. За съжаление с това се изчерпва всичко добро, което може да се каже за тях. Те са бавни, с лош екран, звук, клавиатура и на пазара се предлагат по-добри алтернативи.

Лаптоп срещу нетбук

Първият нетбук Asus EeePC 701 с 8,9-инчов екран и 800 x 600 резолюция беше откритие за времето си. В комплект с персонализирана версия на Linux, той беше малка и евтина алтернатива на тежките лаптопи, които само чакаха да ги включиш, за да сигнализираш, че им е изхабена батерията.

Една година по-късно като стандарт за екрана на нетбуците се установиха по-големите 10-инчови екрани, а процесорите бяха заменени с една идея по-бър-

зи. Но това се случи преди три години. Оттогава до днес нетбуците почти не са се променили и вече се превръщат в антитеза на модерните технологии. Те не са се развили, те не са се подобрили. Те са в застой.

Бавни и неудобни

Въпреки обещаващото начало с леки, пъргави Linux-базирани операционни системи, съвременните нетбуци са „спънати“ с по-слаба версия на Windows 7. Тази операционна система никога не е бил проектирана за използване на нетбуци и го показва. Бавно се стартира, бавно се зареждат програми - всичко е бавно.

Наред са екраните. С едно или две изключения, повечето нетбуци са с резолюция 1024 x 600 и все едно гледаш всичко през пощенската си кутия. Това особено дразни при използването на

уеб-браузъри, защото скрол баровете и лентите с инструменти заемат ценно пространство. Може да си потърсите модерно софтуерно решение на този проблем, тип приложение за екрани на нетбук, но е въвеждащо да се прави такъв компромис.

По-добри алтернативи на нетбуците

Като отговор на нетбуците производителите извадиха евтини и функционални ултра-портативни лаптопи. Вместо нетбук може да си вземете на сходна цена приличен 11.6-инчов лаптоп (например Dell Inspiron M101z) с пъргав двуйдрен процесор. Тези малки преносими компютри не са осакатени като нетбуците, имат малко по-големи екрани и освен че са по-практични, разполагат с необходимата процесорна мощ, за да се справите с редактиране на изображения, видео връзка в Интернет и други нормални изчислителни задачи на модерното всекидневие.

Енергийно ефективен ли е автомобилът ви?

Етикетиране и за леките коли според емисиите CO₂

В предишния брой ви запознахме с емисиите CO₂ от новите бензинови автомобили с обем на двигателя под 1.5 кубика и от 1.6 до 1.9 кубика. В този брой ви предоставяме данни за автомобили със същия обем на двигателя, но дизелови. От година насам в България новите леки автомобили се маркират с клас на енергийна ефективност, подобно на електроуредите. Основният критерий, по който се определя в кой енергиен клас попада даден автомобил, е степента на излъчване на емисии CO₂. Наредбата за изискванията за етикетиране на нови пътнически автомобили и за предоставяне на информация относно разхода на гориво и на емисиите на въглероден диоксид задава следните критерии:

Клас на енергийна ефективност	Граници на емисиите на CO ₂ спрямо средната стойност на емисиите на CO ₂ на регистрираните нови пътнически автомобили в ЕС (в %)	Граници на емисиите на CO ₂ спрямо средната стойност на емисиите на CO ₂ на регистрираните нови пътнически автомобили в ЕС (g/km)
A	-25% и по-малко	CO ₂ ≤ 115
B	-15% - -25%	115 < CO ₂ ≤ 130
C	-5% - -15%	130 < CO ₂ ≤ 146
D	-5% - +5%	146 < CO ₂ ≤ 161
E	+5% - +15%	161 < CO ₂ ≤ 177
F	+15% - +25%	177 ≤ CO ₂ < 192
G	+25% и повече	CO ₂ ≥ 192

CO₂ емисии от дизелови автомобили с обем на двигателя от 1.6 до 1.9 кубика

Марка	Модел	Емисии (g/km)
Alfa Romeo	147 1.9 JTDm Turismo	153
Citroen	C4 Coupe 1.6HDI 16v VTR	120
Seat	Ibiza SC Sport 1.9TDI	124
Alfa Romeo	GT 1.9 JTDm 16v	165
Ford	Escort 1.8d	182
Peugeot	308 1.6HDI (2007)	120
BMW	1-Series 118d	119
Alfa Romeo	147 1.9 JTDm Turismo	153
Seat	Ibiza SC Sport 1.9 TDI	124
Ford	Ford C-MAX Titanium 1.8 TDCi 5dr	143
Skoda	Octavia Elegance 1.9 TDI PD	130
Opel	Astra Elite 1.7 CDTi	138
Volkswagen	Jetta 1.9 S TDI DPF 4dr	139
BMW	3-Series 318d ES	123
Kia	ceed 1.6 CRDi GS 5dr	119
Hyundai	i30 Estate 1.6 CRDi Comfort 5dr	128
Mazda	3 1.6 S Diesel 5dr	125
Renault	Megane Dynamique 1.9 dCi 130 5dr	134
Saab	9-3 Airflow 1.9 TiD 4dr	151
Suzuki	SX4 1.6 DDiS GLX 5dr	139
Volvo	S40 1.6D DRiVE SE Lux 4dr	118

CO₂ емисии от дизелови автомобили с обем на двигателя под 1.5 кубика

Марка	Модел	Емисии (g/km)
Skoda	Fabia 1 1.4 TDI PD	127
Seat	Ibiza SC Ecomotive 1.4TDI	98
Renault	Megane Coupe Expresion 1.5dci	118
Opel	Tigra Air 1.3 CDTi 16v	124
Ford	Fiesta 1.4 Duratec	145
Volkswagen	Polo 1.4d BlueMotion	102
Suzuki	Swift 1.3DDiS	124
Ford	Fiesta Style 1.4 TDCi 5dr.	110
Opel	Corsa Design 1.3 CDTi 16v 5dr.	127
Volkswagen	Polo 1.4TDI blue motion 5dr.	99
Suzuki	Swift 1.3 DDiS 5dr.	119
Renault	Clio Dynamique 1.5dCi 5dr.	117
Seat	Ibiza S 1.4 TDI 5dr	114
Alfa Romeo	MiTo 1.3 JTDm Turismo	119
Honda	Civic 1.4i-DSI SE 5dr	132
Hyundai	Getz 1.5 CRTD CDX+ 3dr	118
Kia	Rio 3 1.5 CRDi 5dr	119
Mazda	2 1.4D TS2 5dr	107
Nissan	Micra 1.5 dCi 86 Acenta 3dr	120
Toyota	Auris T3 1.4 D-4D 3dr	132

В Брой 7 на списание „Активни потребители“ търсете информация за емисиите CO₂, които се излъчват от някои модели автомобили с бензинов и дизелов двигател над 2.0 кубика.

Растение на безсмъртието

**Алое верата лекува,
разкроява и поддържа
тялото младо и жизнено**

„Растението на безсмъртието“, което е по-известно като Алое Вера, е естествен лек от природата, подходящ за различни здравни проблеми. Може да се приема вътрешно и външно, като в зависимост от това има различен ефект. Среща се под формата на гел, сок, пудра, таблетки и като съставка в различни козметични продукти. Съдържа 20 минерала, 18 аминокиселини и 12 витамина, които действат антивъзпалително и подсилват имунната система на тялото.

Кога има действие?

Много са митовите за лечебното действие на алое верата. Има доказано действие за определени проблеми, но са много спекулациите и недоказаните теории по този въпрос.

• Външно прилагане

Външното прилагане на алое верата има доказано бърз заздравителен ефект при всякакъв тип изгаряния, раздразнения, инфекции и екземи на кожата. Правят се изследвания за действието ѝ против развитието на определени видове бактерии и гъбички, генитални херпеси, вируси, атакуващи кожата, както и употребата за лечение на рак на кожата. Все още резултатите са спорни и няма категорични доказателства за ефекта върху тези заболявания.

От козметична гледна точка алое верата е известна основно с подхранващото си действие. Има хидратиращ, оमेкоотяващ и регенериращ ефект, тонизира и подмладява кожата, като ѝ придава свеж и красив вид. Прилага се във всеки тип козметика, не само в продуктите за кожата и лицето.

• Перорален прием

Действието на алое верата при перорален прием вкарва експертите в спорове.

Дозировка

Следвайте препоръчаната доза за прием на етикета на закупения от вас продукт. Обикновено концентрацията на екстракт от алое вера в геловите е в рамките на 0,5%.

Една от причините е, че на растението се приписват разнообразни лечебни действия, които трудно могат да се обосноват. Алое верата се използва за намаляване на нивото на кръвната захар при болните от диабет, за намаляване на нивата на липидите в кръвта при болни от хиперлипидемия, при язви, астма, артрит и високо кръвно налягане. Счита се, че има благоприятен ефект срещу кисти и сраствания.

Поради богатия си състав от минерали, витамини и аминокиселини, алое верата подсилва имунната система на тялото. Ползена е и за храносмилателната система и бъбреците, тъй като има слабите ефект. Можете да си набавите алое вера за перорална употреба от търговската мрежа под различни форми – таблетки, капсули, чай и разнообразни напитки.

Кога не трябва да се приема?

Алое верата не предизвиква опасни странични ефекти или реакции. При външна употреба често води до алергична реакция при чувствителните към растението хора. Геловите не трябва да се използват за тежки прорезни рани или висока степен на изгаряне. В такива случаи трябва да потърсите лекарска помощ.

Няма изследвания, потвърждаващи безопасността на алое верата при перорален прием за бременни и кърмещи жени, както и за хора с хронични чернодробни и бъбречни заболявания. Ако попадате в някоя от изброените по-горе групи, най-добре се консултирайте с лекар.

При диабетици или хора, подложени на високо протеинова диета, кетонна диета и други състояния, при които се приемат ниски количества въглехидрати, е добре да се следи нивото на кръвната захар поради действието на алое верата върху нивата на кръвната глюкоза.

Какво показват проучванията?

Една от непотвърдените теории за действието на алое верата е относно влиянието ѝ при улцерозен колит. Улцерозен колит, наричан още язвен колит, е вид заболяване на храносмилателната система, при което се получават възпаления и кървящи язви върху лигавицата на дебелото черво. Болестта може да бъде остра или хронична.

Проведено е плацебо проучване на свободен принцип за установяване на ефективността и безопасността на алое верата под формата на гел за лечение на слабо проявен до умерено активен улцерозен колит. На 44 души е даден гел от алое вера за перорална употреба или плацебо. Даваната дозировка е 100 мл, два пъти дневно, в съотношение 2:1, като лечението продължава четири седмици. В края на четвъртата седмица се наблюдават по-големи клинични и хистологични подобрения при хората, употребявали алое вера гела, отколкото при хората, взимали плацебо.

КАК ДА ПОЛУЧАВАМ СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ?

1. КАТО СТАНЕТЕ ЧЛЕН НА АСОЦИАЦИЯ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ

СТАНДАРТНО ЧЛЕНСТВО – 25 лева за 2011 година, включва:

- Абонамент за списание АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ за съответната календарна година.
- Всички информационни издания на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ, издадени през 2011 г.
- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация.

ПЪЛНО ЧЛЕНСТВО – 40 лева за 2011 година, включва:

- Всичко, което получавате чрез „Стандартното членство“ плюс безплатна индивидуална правна консултация с юрист и до 3 писмени консултации от специалисти на АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ при разрешаване на потребителски спорове с търговци и производители.

ОН-ЛАЙН ЧЛЕНСТВО – 15 лева за 2011 година, включва:

- Разширен достъп до информацията в интернет страницата на асоциацията – достъп до резултатите от тестове на продукти и услуги, статии и полезна информация

2. АБОНАМЕНТ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА – 30 /тридесет/ лева за 10 броя на списанието (издава се фактура).

Най-лесно може да станете член АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ на адрес:

<http://aktivnipotrebiteli.bg/продукти-и-абонаменти>

3. СПИСАНИЕ АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ може да закупите и от следните обекти за плащане на битови сметки в София и Варна:

Район	Адрес
Гр. Варна	
Приморски	Ул.Роза и ул.Ян Палах
Одесос	Ул.Цар Петър и ул.Ал.Рачински
Аспарухово	жк Аспарухово, Спирка с-у ОУ ХР.Ботев
Младост	Ул.Под игото и ул.Капитан Райчо
Владиславо	жк Владиславо, III м.р. до бл.302
Владиславо	жк Владиславо, II м.р. п-р Кайсиева градина
Одесос	Площад "Мусала"
Гр. София	
Сердика	В сградата на Р-н Сердика
Лозенец	П-р "Римска Стена"
Възраждане	"Женски п-р", Адм.сграда
Слатина	Пазар "Ситняково"
Красно село	Пазар "Красно село"
Триадица	Пазар "Иван Вазов"
Овча купел	Пазар „Овча купел 2“
Искър	Пазар „Дружба1“
Връбница	Пазар „Връбница“
Подуяне	Пазар „Хаджи Димитър“
Слатина	Пазар "Слатина"
Искър	Пазар "Дружба" 2
Надежда	Пазар „Толстой“
Лозенец	Пазар "Хлад.-Сребърна"
Възраждане	Метростанция Константин Величков
Подуяне	Пазар „Герена“
Младост	Пазар "Младост 4"
Средец	Метростанция Су "Кл.Охридски"
Изгрев	Метростанция Ж.Кюри
Младост	Метростанция Младост
Люлин	Руски пазар, Абонаментно бюро на ЦГМ
Средец	Метростанция Ст."В.Левски"
Студентски	Метростанция ГМДимитров
Средец	Метростанция Сердика
Връбница	Метростанция Обеля
Люлин	Метростанция Западен парк
Люлин	Метростанция Люлин
Младост	До Р-н Младост, Абонаментно бюро на ЦГМ
Младост	жк Младост 2, РУМ Младост
Илинден	Метростанция Вардар
Триадица	бул. „Ст. Тошев“, бл. 221А, вх. „Б“, партер
Сердика	Бул. „Първа българска армия“ и бул. „Каменоделска“
Студентска	бул. "Акад.Борис Стефанов", с-у Зимния дворец
Слатина	ул. "Николай Коперник", пред бл.109

Показалец на по-важните теми в списанието

Тестове

Авиокомпани	8/2010
Антивирусни програми	3/2011
Автомобили - спирачки	2/2011
Батерии	4/2011
Батерии	5/2011
Видеокамери	5/2011
Външни хард дискове	4/2011
Вода за уста	7/2010
Детски колички	6/2010
Детски столчета за кола	2/2010
Диетичен хляб	1/2011
Електронни книги	6/2011
Енергоспестяващи лампи	4/2011
Кисело мляко	3/2011
Колбаси	10/2010
Лампи	8/2010
Мобилен интернет	3/2009
Мобилни телефони	6/2011
Мобилни телефони	9/2010
Навигационни системи	6/2010
Прахосмукачки	4/2010
Принтери	7/2011
Сирене	2/2011
Слънцезащитни продукти	5/2010
Телевизори	7/2011
Тоалетна хартия	1/2010
Фотоапарати	7/2010
Хляб	1/2011
Хляб	5/2011
Ютии	9/2010

Проучвания

Здравноосигурителни фондове	1,2,3/2011
Касови банкови преводи	5/2010
Роуминг услуги	2/2010
Такси при теглене от банкомат в ЕС	5/2011

Справочна информация

Електроуреди рециклиране	5/2010
Е номера - антиоксиданти	6/2010
Е номера - консерванти	5/2010
Миещи препарати - символи	2/2010
Символи на пластмасите	2/2011
Сравнение на цени България-ЕС	3,4/2011
CO2 емисии от нови автомобили	5,6,7/2011

Опасни стоки

Вид на стоката

Бързовар

Описание на продукта

Бързовар марка КЭМЗ, модел ЭП-0,5/220. Технически данни върху продукта: 220 V, IP X7, 0,5 kW; с бял захранващ кабел; с щепсел без осигурено заземяване. Опаковка от картон; без марка и модел. Предлага се без нанесена маркировка за съответствие „СЕ“.

Страна на произход

Дагестан, Руска Федерация.

Вносител

“АРМЕНУХИ ХОВСЕПЯН” ЕТ, гр. Пловдив 4000

Опасност/естество на риска:

Опасност от поражение от електрически ток. Захранващият шнур е двупроводен, само с основна (без допълнителна) изолация и щепселът е без заземителна клема. При неправилно ползване може да причини физическо увреждане на потребителите, тъй като върху бързовара не е маркирана минимална и максимална дълбочина на потапяне. Липсва инструкция за употреба на български език.

Предприети действия

Издадена е заповед за забрана на разпространението, за изтегляне от пазара и унищожаване на бързоварите

Вид на стоката

Детски дрънкалки

Описание на продукта

Детски комплект за игра „Baby & Lovely”, модел No. 10199. Състои се от три броя пластмасови дрънкалки, изработени от твърда пластмаса, които представляват: синя китара, дрънкалка с два броя мечета (жълто и лилаво), закрепени към синя халка и розова крава. Игралката е опакована в прозрачен плик, запечатан с картонен накрайник.

Страна на произход

Китай

Вносител

ЕТ „Людмила Попангелова”, гр. Сандански

Опасност/естество на риска:

Конструкцията на дрънкалката с форма на китара води до сериозен риск от физическо нараняване на деца под 36 месеца, който е породен от наличието на елемент с по-голяма дължина от допустимата.

Предприети действия

Издадена е заповед за забрана на разпространението и за изтегляне от пазара на опасните играчки.

Актуален списък с всички опасни стоки, забранени за реализация на българския пазар, може да бъде намерен в интернет страницата на Комисията за защита на потребителите на адрес: <http://bit.ly/coNXN9> и в страницата на Държавна агенция по метрологичен и технически надзор на адрес <http://bit.ly/cTkGe0>

В следващия брой четете:

Тест на телевизори

Телевизор с плазмен или с LCD екран? Зависи колко е осветена стаята, в която възнамерявате да го използвате. Някои монитори излъчват двойно повече светлина от други. Информирайте се кои са те, преди да пристъпите към покупка.

Тест на принтери

Ако според вас мастилено-струйните принтери са отживелица, най-вероятно не ви се е налагало да отпечатвате качествени изображения. Вижте кои мастилено-струйни принтери се представиха най-добре в нашия тест, как да ги поддържате в изправност и как да ги събудите за нов живот, ако не сте ги използвали скоро.

Защо (не) електрическа четка за зъби?

Някои производители обещаваат ултразвукова скорост на вибрация, която отстранява плаката от зъбите като с магическа пръчка. Кой са подвеждащите твърдения за електрическите четки за зъби и имат ли те реални предимства пред обикновените четки?

ул. Врабча 26, София 1504
тел. 989 01 06, bnap@bnap.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Активни потребители не публикува търговски реклами. То се издържа само от вас. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта му от интересите на търговците!